

ZBORNICA VARNOSTI
IN ZDRAVJA PRI DELU

ZZZS

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Nikolajeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zzs.si

NAVODILO ZA VARNO DELO

Šifra dokumenta / izdaja:

NVD – ZbVZD – L 002 / 01

Stran: 1/3

www.zbornica-vzd.si

DEBELINKA

1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

- **Seznani se z navodili** za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.
- Preglej in uredi **okolico delovnega mesta**.
- Uporabljaljaj samo **brezhibno delovno opremo**.
- Preveri **delovanje varnostnih naprav**.
- **NE PRIČNI Z DELOM**, če:
 - ❖ si mlajši od 18 let,
 - ❖ nisi ustrezno **usposobljen** (ustrezno zdravniško spričevalo, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.),
 - ❖ si v neustreznem **psihofizičnem stanju** (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.
- V primeru ugotovljenih **pomanjkljivosti** in nepravilnosti **takoj obvesti pristojnega**.

2. OPOZORILA in NEVARNOSTI

- Poseg z roko v nevarno območje stroja – na nezavarovana rezila med obratovanjem stroja.
- Lom rezil ali izpad iz ležišča teh med obratovanjem.
- Vrez v dlan ali prste rok pri montaži oziroma menjavi rezil.
- Poškodbe delavca z obdelovancem zaradi povratnega udarca.
- Padeč obdelovanca delavcu na noge ali drug del telesa.
- Padeč tujka odrezka delavcu v oko, če ne uporablja zaščite.
- Udarec delavca z deli telesa ob dele stroja.
- Padeč delavca zaradi nečistosti in neurejenosti okolice delovnega mesta.
- Poseg delavca v nevarna območja stroja - med pogonska gonila, če ta niso zavarovana med obratovanjem.
- Nevarnost nastanka požara ob neupoštevanju požarnovarnostnih ukrepov v delavnici ali zaradi naglega pregretja strojnih delov.
- Poškodbe delavca z električnim tokom, če so elektro naprave in oprema poškodovani ali je zaščita pred dotikom nevarne napetosti neustrezna.
- Poškodbe sluha delavca zaradi prevelikega ropota, če ta ne uporablja ustrezno zaščito sluha.
- Možnost ostalih poškodb zaradi neupoštevanja navodil za varno delo.

3. VARNOSTNI UKREPI IN PRAVILA VARNEGA TER ZDRAVEGA DELA

- Delovno opremo uporabljaljaj **namensko in v skladu z navodili za varno delo proizvajalca delovne opreme**.
- Z delovno opremo upravljaj tako, da **s svojim delom ne ogrožaš svoje varnosti in zdravja** ali varnosti in zdravja drugih oseb.
- **Prepovedano je poseganje v nevarno območje!**
- **Prepovedano je odstranjevanje varnostnih naprav in varoval ali povzročiti, da te ne delujejo.**
- Pred delom, ko stroj miruje, nastavi željene parametre na stroju in pozicijo orodja ter mize stroja.
- Nevarno območje stroja mora biti ustrezno zavarovano, zato pred pričetkom dela pravilno namesti varovalno napravo, ki varuje poseg v nevarno območje. Del rezil, ki jih pri delu ne uporabljamo, mora biti ves čas obdelave prekrit z varovalno napravo.
- Preveri ustreznost vpetja rezil – nožev, in če le-ti niso poškodovani.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Preveri, če so ostala nevarna območja na stroju ustrezno zavarovana - pogonska gonila, valji, ipd.. ➤ Poškodovanih rezil in drugih pripomočkov ne smemo uporabljati. ➤ Preveri stanje in ustreznost naprave, ki varuje pred povratnim udarcem in je nameščena na vhodni strani stroja. ➤ Pri delu pazi in ne posegaj z roko v nevarno območje vrtečega se orodja – nožev. ➤ Pri delu na poravnalki pazi, da roka ne zdrsne na vrteča se rezila. ➤ Členki te varovalne naprave ne smejo biti širši od 15 mm, ne smejo biti zlomljeni ali zviti in ne smejo manjkati. ➤ Členki morajo biti nameščeni tako, da se ne pomikajo nazaj ampak samo naprej. ➤ Pred zagonom stroja se prepričaj, da z zagonom nikogar ne ogrožáš. ➤ Podajanje obdelovancev naj bo enakomerno in ustrezno glede na debelino obdelave in vrsto materiala. ➤ Če obdeluješ majhne obdelovance, uporablaj ustrezne podajalne priprave, da ne posežeš z roko v nevarno območje. ➤ Med delom na stroju stoj vedno ob strani obdelovanca, da te ne poškoduje v primeru povratnega udarca. ➤ Nikoli ne zaustavlja vrtečega se vretena in nožev stroja z roko. ➤ Če pride do kakršnega koli zatika koščka lesa v bližini delovnega območja rezil, to nikoli ne odstranjuj z roko. V takem primeru uporablja ustrezne pripomočke in stroj ustavi. ➤ Med delom na stroju ne smeš posvečati pozornosti na kaj drugega, ali se pogovarjati z drugo osebo. ➤ Med delom uporablja odsesavalno napravo. ➤ Med delom na stroju obvezno uporablja zaščito sluha. ➤ Nosi tesno prilegajočo se delovno obleko, z ozkimi rokavi in ne strgano. ➤ Če obdeluješ material pri katerem ostružki odletavajo od orodja v prostor, moraš obvezno uporabljati zaščito za oči. ➤ Če pride do poškodb električnih naprav in elektro opreme na stroju, je obvezno treba ustaviti delo in poskrbeti, da se poškodbe čim prej odpravijo. Okolica delovnega mesta mora biti vedno urejena in ne založena. ➤ Čiščenje, mazanje in popravilo stroja med obratovanjem ni dovoljeno. Za tako delo je obvezno stroj izključiti iz pogona. ➤ Po končanem delu izključi stroj iz pogona in ga očisti s ščetko. Čiščenje s stisnjenim zrakom ni priporočljivo. ➤ Vzdrževanje stroja in vsak drug poseg v stroj (nastavitev, menjava nožev, mazanje ali čiščenje stroja, ipd.) se sme opraviti le, ko je stroj izključen iz pogona z glavnim stikalom, tako da ni možen ponovni nenamerni vklop. ➤ Montažo nožev na vreteno stroja sme opraviti le za tako delo strokovno usposobljen in pooblaščen delavec. ➤ Če je stroj v popravilu ali ni dokončno popravljen, moramo na glavno stikalo stroja izobesiti opozorilni napis »NE VKLJUČUJ STROJ V POPRAVILU!«. ➤ Mazanje in vzdrževanje stroja naj bo v skladu z navodili proizvajalca. ➤ Elektro opremo naj vzdržuje in popravlja le strokovno usposobljen delavec. ➤ Stroj je podvržen rednim periodičnim pregledom in preskusom, ki ne smejo biti daljši od enega leta. ➤ V delavnici ni dovoljeno kajenje in uporaba odprtega ognja. 	
---	--	--

4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ➤ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost. ➤ Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: <ul style="list-style-type: none"> ❖ delovna obleka (tesno prilagajoča), ❖ zaščitno pokrivalo (v primeru dolgih las – morajo biti spete in pokrite s pokrivalom), ❖ zaščita sluha (SIST EN 352-2), ❖ zaščitna očala (SIST EN 166), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 388), ❖ zaščitna obutev s kapico (SIST EN ISO 20345). 	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš na stroju, orodju ali pripravah kakršnekoli poškodbe, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, delovno opremo <u>takoj izključi in o tem obvesti pristojnega</u>. ➤ Stroj opremi z napisom »POZOR! NE VKLAPLJAJ, STROJ V OKVARI!« 	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pri nepravilnostih v delovanju aktiviraj izklop v sili, izključi glavno stikalo in obvesti nadrejenega. ➤ V primeru nezgod z delovno opremo izključi pogon delovne opreme, poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulanto prve pomoči. 	
7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravstvene posledice: poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt. ➤ Delovno pravne posledice: opozorilo, opomin, prenehanje dela. 	